

1. Ocena stanja in razlogi za sprejem zakona

Prehrana otrok in odraščajoče mladine ima več posebnosti in prav zato ji posvečajo mnogo pozornosti v vseh družbenih sistemih, tudi pri nas. Slovenija je ena izmed redkih držav v svetu, ki namenja šolski prehrani otrok posebno skrb.

Pravna ureditev

Šole, tako osnovne kot srednje, morajo obvezno za učence in dijake organizirati vsaj en obrok hrane dnevno. To določajo 57. člen Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/08- UPB in 102/07, v nadaljevanju: ZOsn), 32. člen Zakona o gimnazijah (Uradni list RS, št. 1/07- UPB1, v nadaljevanju: ZGim) ter 60. člen Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju (Uradni list RS, št. 79/06, v nadaljevanju: ZPSI). Iz državnega proračuna se za subvencioniranje šolske prehrane zagotavljajo sredstva na podlagi enaindvajsete alineje sedmega odstavka 81. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – UPB, 36/08, 58/09, 64/09 in 65/09, v nadaljevanju: ZOFVI) in na podlagi Zakona o subvencioniranju dijaške prehrane (Uradni list RS, št. 45/08, v nadaljevanju: ZSDijP), ki dijakom zagotavlja v celoti brezplačni topli obrok.

Pravilnik o subvencioniranju šolske prehrane učencev v osnovnih šolah (Uradni list RS, št. 34/04 in 70/08) podrobneje ureja zagotavljanje sredstev tako, da določa kriterije in postopek dodelitve sredstev šolam ter kriterije in postopek za ugotavljanje upravičenosti do subvencioniranja šolske prehrane učencev.

Pravilnik o subvencioniranju dijaške prehrane – dnevnega toplega obroka (Uradni list RS, št. 62/08) pa podrobneje opredeljuje postopke za zagotovitev izvedbe zakonskih določb v praksi. Na podlagi določb pravilnika se srednjim šolam zagotavljajo sredstva v obsegu 3 eure na dijaka na leto za stroške organizacije.

Osnovnim šolam se zagotavljajo tudi sredstva za plače s prispevki in davki ter druge osebne prejemke za organizatorja šolske prehrane in kuharja. Osnovna šola sistemizira omenjeni delovni mesti na podlagi Pravilnika o normativih in standardih za izvajanje programa osnovne šole (Ur. l. RS št. 57/07 in 65/08), ki določa, da se v osnovni šoli za 4200 učencev sistemizira 1 delovno mesto organizatorja šolske prehrane, v šoli z manjšim številom učencev pa v ustreznem deležu. Pravilnik tudi določa, da se za pripravo malic sistemizira 1 delovno mesto kuharja za 400 učencev.

Področje prehrane v Republiki Sloveniji vsebinsko ureja Resolucija o nacionalnem programu prehranske politike 2005 – 2010 (Uradni list RS, št. 39/2005). Na podlagi resolucije je Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije v sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo in šport Republike Slovenije pripravilo Smernice zdravega prehranjevanja v vzgojno-izobraževalnih ustanovah. Resolucija navaja, da zdravo prehranjevanje in priporočene oblike ter obseg gibalne/športne dejavnosti pomembno prispevajo k preprečevanju bolezni, prezgodnje umrljivosti in invalidnosti ter h kakovosti življenja prebivalstva.

Stanje v šolskem letu 2008/2009

Šolska prehrana v osnovnih šolah obsega zajtrk, dopoldansko malico, kosilo in popoldansko malico, saj so učenci vključeni tako v jutranje varstvo (ponekod že pred šesto uro zjutraj) pa tudi v podaljšano bivanje, ki na nekaterih šolah traja tudi do 17. ure popoldne. Iz organizacijskih poročil za osnovne šole za šolsko leto 2008/2009 je razvidno, da v šoli 6,7 % učencev uživa zajtrk, 99,7 % dopoldansko malico in 55,3 % kosilo. Osnovne šole s podružnicami imajo pretežno lastne in centralne kuhinje, v manjšem deležu pa tudi razdeljevalne. V osnovnih šolah je bilo v šolskem letu 2008/2009 za organizacijo šolske prehrane sistemiziranih 38,7 delovnih mest organizatorja šolske prehrane, za pripravo malice pa 409 delovnih mest kuharja. Organizator šolske prehrane je strokovni delavec šole in načrtuje obroke in sestavlja jedilnike, skrbi za organizacijo razdeljevanja obrokov, organizira delo v kuhinji in drugo.

Država zagotavlja sredstva za subvencionirano šolsko prehrano samo za učence, ki je zaradi socialnega položaja ne zmorejo plačati v celoti. Tako je v šolskem letu 2008/2009 iz državnega proračuna subvencijo prejelo 36,9 % učencev v skupnem obsegu 6.758.732 eurov.

ZSDijP se uporablja od šolskega leta 2008/2009. Na podlagi zakona srednje šole zagotavljajo en brezplačni topli obrok dnevno za vse dijake. Analiza, ki je bila opravljena na podlagi anketnega vprašalnika ob zaključku prvega leta izvajanja zakona, je pokazala, da je topli obrok dijakom zagotavljalo 88 % srednjih šol, uživalo pa ga je v povprečju 79 % dijakov. Za ta namen se je iz državnega proračuna zagotovilo 30.772.360 eurov. Topli obrok v lastni kuhinji pripravlja 19 % srednjih šol, za 17 % srednjih šol pripravljajo obroke drugi vzgojno-izobraževalni zavodi (dijaški dom, osnovna šola, druga srednja šola), za 56 % srednjih šol pa topli obrok pripravljajo zunanji gostinski ponudniki. 8 % srednjih šol te oblike kombinira. Kljub temu, da ima le manjši delež šol lastno kuhinjo, ima 79 % srednjih šol, katerim se hrana dostavlja, razdeljevalno kuhinjo.

Ravnatelji so v anketnem vprašalniku navajali tudi bistvene pomanjkljivosti v sistemu dijaške prehrane na svojih šolah in izpostavili neustreznost prostorskih pogojev, težavno organizacijo ustreznih odmorov in neustrezen odnos dijakov do brezplačne hrane. Kot ena večjih pomanjkljivosti se je izkazala tudi pretirana količina zavržene hrane.

Status prehranjenosti med otroki in mladostniki

Po podatkih, s katerimi razpolaga Svetovna zdravstvena organizacija, naj bi imel v Evropski uniji prekomerno telesno težo že vsak peti otrok. Vsako leto se število otrok s prekomerno telesno težo poveča za 400.000 novih primerov. Po zadnjih ocenah naj bi bilo prekomerno hranjenih že 14 milijonov otrok, od tega kar 3 milijone debelih (Vir: International Obesity Task Force, 2005).

Tudi v Sloveniji zaznavamo naraščajoč trend prekomerne telesne teže in debelosti tako pri otrocih kot pri mladostnikih. Po teh podatkih ne odstopamo od evropskih povprečij, vendar ti deleži nenehno naraščajo, debelost in prehranjenost sta v trendu. Nasprotno pa imajo prenizko telesno težo predvsem mladostnice. Podatki Inštituta za varovanje zdravja RS kažejo, da sta se v času od 1987 do 2002 leta značilno povečala deleža slabo in dobro hranjenih učencev, oba na račun srednje dobro hranjenih.

Naraščajoči trend debelosti med otroki in mladostniki je posebej zaskrbljujoč, saj vpliva na epidemijo debelosti pri odraslih. Prekomerna telesna teža in debelost sta vzrok za številne bolezni, npr. diabetesa ter bolezni srca in ožilja.

Po podatkih raziskave o razširjenosti čezmerne prehranjenosti in debelosti med otroki in mladostniki, ki so jo opravili na Pediatrični kliniki (Avbelj M. in sod., 2005) je med petletniki čezmerno prehranjenih 18,4 % dečkov in 20,9 % deklic, predebelih pa med dečki te starosti 9 %, med deklicami pa 7,9 %. Med mladimi dekleti je čezmerno prehranjenih 15,4 %, predebelih pa 3,8 %. Med fanti pa je čezmerno prehranjenih 17,1 %, debelih pa 6,2 %.

Podatki, ki so jih zbrali na Fakulteti za šport, kažejo, da je v Sloveniji delež prekomerno težkih in debelih v starostni skupini od 6 do 19 let v obdobju od leta 1987 do 2007 narasel s 15,6 % pri fantih in dekletih na kar 28,9 % pri fantih in 24,1 % pri dekletih (Strel in sod., 2008).

Dejstvo je torej, da je zdrava, redna in pravilna prehrana bistvenega pomena in je izredno pomembna za ključen razvoj in zdravje slehernega posameznika, še posebej pomembna pa je za otroke v razvoju in mladostnike, saj zdrava prehrana daje energijo za rast in gibanje ter omogoča boljše pogoje za osebni razvoj. Dobro načrtovana in organizirana šolska prehrana je najučinkovitejša korekcija nepravilne družinske prehrane. Samo z objektivnimi normativi dnevni potreb je otrokom in odrasčajoči mladini mogoče doseči ustrezni vnos hranljivih in varovalnih snovi in s tem omogočiti pravi telesni in duševni razvoj. Tudi skrbno pripravljen polnovreden obrok hrane ne izpolni svojega namena, če ga otrok odklanja. Prav zaradi tega sta psihološki in socialni vidik hrane enako pomembna

kot fiziološki. Zato je vzgojna in izobraževalna vloga šole pri razvijanju zavesti o zdravi prehrani, zdravih prehranjevalnih navad, kulture prehranjevanja in odgovornega odnosa do sebe in svojega zdravja izrednega pomena.

2. Cilji, načela in pogloblitve rešitve predloga zakona

Ključni cilji, ki jih uresničujemo s tem zakonom, so:

- poenotiti organizacijo šolske prehrane v osnovnih in srednjih šolah,
- z zagotavljanjem kakovostne šolske prehrane vplivati na optimalni razvoj učencev in dijakov, na razvijanje zavesti o zdravi prehrani in kulturi prehranjevanja, na vzgajanje in izobraževanje za odgovoren odnos do sebe, svojega zdravja in okolja
- zavezati šole, da pri organizaciji šolske prehrane upoštevajo smernice za prehranjevanje v vzgojno-izobraževalnih zavodih,
- omogočiti vsem učencem in dijakom dostopnost do šolske prehrane,
- učencem in dijakom iz socialno manj vzpodbudnih okolij zagotavljati cenejši ali brezplačni obrok šolske prehrane,
- srednjim šolam omogočiti, da dijakom namesto obveznega toplega obroka ponudijo zdrav, premostitveni obrok, ki je lahko tudi topel,
- usmeriti in zavezati učence in dijake k odgovornemu ravnanju s hrano,
- izboljšati nadzor nad namensko in transparentno porabo javnih sredstev za subvencioniranje šolske prehrane.

Zakon o šolski prehrani ureja organizacijo šolske prehrane za učence in dijake ter subvencioniranje malice, pravico učencev in dijakov do subvencionirane malice, višino subvencije, pogoje in postopek za dodeljevanje subvencije ter nadzor nad izvajanjem tega zakona.

V prvem delu zakon opredeljuje prehrano, ki jo osnovne in srednje šole zagotavljajo učencem in dijakom v dneh, ko poteka pouk in je potrebna za izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti. V najširšem pomenu se regulirajo vsi obroki (zajtrk, malica in kosilo), ki jih šole ponujajo, pri čemer se posebej izpostavi malica, ki jo je šola dolžna organizirati za vse učence oziroma dijake. Pri organizaciji šolske prehrane morajo šole upoštevati smernice za prehranjevanje v vzgojno-izobraževalnih zavodih, ki jih sprejme Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje in opredeljujejo tako vzgojno-izobraževalni kot tudi zdravstveni vidik šolske prehrane. Zakon k upoštevanju smernic zavezuje tudi vrtnice, zavode za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, domove za učence, dijaške domove ter Center šolskih in obšolskih dejavnosti. Strokovno spremljanje jedilnikov in usmeritev izvajajo pristojne organizacije, ki jih za to pooblasti ministrstvo, pristojno za zdravje.

Za organizacijo šolske prehrane so odgovorne šole. Nabavo živil, pripravo, in/ali razdeljevanje obrokov lahko za posamezno šolo na podlagi dogovora opravi drug vzgojno-izobraževalni zavod (vrtec, druga šola, dijaški dom, ...). Izjemoma lahko te dejavnosti šola prenese tudi na zunanjšega izvajalca, če drugače šolske prehrane ne more zagotoviti. Zunanji izvajalci so lahko drugi javni zavodi, izjemoma pa tudi pravne osebe zasebnega značaja. Pred začetkom postopka si mora pridobiti soglasje ustanovitelja. Z zunanjim izvajalcem, ki ga izbere v skladu z določili zakona, ki ureja javno naročanje, sklenu pogodbo o opravljanju storitve.

Zakon določa, da mora na šoli delovati skupina za prehrano, ki daje mnenja in predloge pri organizaciji šolske prehrane pa tudi mnenje v postopku izbora zunanjega izvajalca. V sodelovanju z ravnateljem pripravi predlog pravil šolske prehrane, sodeluje pri ugotavljanju zadovoljstva učencev, dijakov in staršev s šolsko prehrano in spremlja izvajanje dejavnosti, s katerimi šola vzpodbuja kulturo prehranjevanja.

V pravilih šolske prehrane, ki jih sprejme svet šole, šola opredeli natančnejše postopke, ki zagotavljajo evidentiranje, nadzor nad koriščenjem obrokov, določi čas in način odjave posameznega obroka,

ravnanje z neprevzetimi obroki, sestavo in število članov skupine za prehrano, načine seznanitve učencev oziroma dijakov in staršev ter dejavnosti, s katerimi bo vzpodbujala kulturo prehranjevanja.

Učenec oziroma dijak, ki se želi v šoli prehranjevati, se k šolski prehrani prijavi. S tem nastopi dolžnost učenca ali dijaka oziroma staršev, da bodo spoštovali pravila šolske prehrane, plačevali prispevek za šolsko prehrano, pravočasno odjavili posamezni obrok, plačali polno ceno obroka, če obrok ni bil pravočasno odjavljen. Starši lahko prenesejo obveznost odjave posameznega obroka na dijaka. Šola mora učence ali dijake oziroma starše seznaniti z organizacijo šolske prehrane, pravili ter njihovimi pravicami in obveznostmi.

Obroke, ki so bili pripravljene in jih učenci oziroma dijaki v predvidenem času niso prevzeli, šola brezplačno ponudi drugim učencem oziroma dijakom, lahko pa se dogovori tudi s humanitarnimi organizacijami (npr. Rdeči križ, Karitas, ipd.), da prevzamejo te obroke.

Dijakom na praktičnem usposabljanju zagotovi malico delodajalec tako kot drugim zaposlenim. To se opredeli v učni pogodbi.

V drugem delu zakon ureja subvencioniranje šolske malice. Iz državnega proračuna se zagotavljajo sredstva za subvencioniranje ene malice dnevno na učenca oziroma dijaka in za organizacijo šolske prehrane ter pripravo malice. Srednjim šolam se do določitve meril za opravljanje del v zvezi z organizacijo šolske prehrane sredstva ne zagotavljajo posebej, saj so zajeta znotraj sredstev za subvencijo, posebej pa se jim zagotavljajo sredstva za organizacijo.

Ceno subvencionirane malice določi minister, šola pa je dolžna učencem oziroma dijakom zagotoviti malico v vrednosti te cene. Ob uveljavitvi tega zakona je cena malice določena s prehodnimi določbami in znaša za osnovne šole 0,80 evra in za srednje šole 2,42 evra.

Splošna subvencija v višini 66,12 % cene malice pripada vsem učencem oziroma dijakom, ki se na predpisanem obrazcu prijavijo na subvencionirano malico. Subvencija jim pripada za vsak dan, ko so prisotni pri pouku, dijakom na praktičnem usposabljanju z delom pa le, če jim kolektivna pogodba ne daje pravice do prehrane med delom. Splošna subvencija ne pripada učencem, ki so nameščeni v zavode za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami oziroma v domove za učence, ter dijakom, ki so nameščeni v zavode za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami in v njihovem okviru obiskujejo srednjo šolo. Iz državnega proračuna se za njihovo malico že zagotavljajo sredstva v okviru stroškov oskrbnega dne.

Učenci in dijaki, ki se redno izobražujejo, ter dijaki, ki se izredno izobražujejo in niso zaposleni oziroma nimajo statusa brezposelnega, lahko uveljavljajo dodatno subvencijo z vlogo, ki je sestavni del obrazca za prijavo na subvencionirano malico. Kriterij za ugotavljanje upravičenosti je dohodek na družinskega člana, izražen v odstotku povprečne plače v Republiki Sloveniji. Podatek je zapisan v odločbi za dodelitev pravice do otroškega dodatka. Tisti, ki odločbe o pravici do otroškega dodatka nimajo, pravice do dodatne subvencije ne morejo uveljavljati. Učencem in dijakom, ki so v rejništvu, ter učencem in dijakom prosilcem za azil, pripada dodatna subvencija ne glede na otroški dodatek.

Učencem in dijakom pripada dodatna subvencija v višini 33,88 % cene malice, če je ugotovljen odstotek povprečne plače do 30 % povprečne plače v Republiki Sloveniji. Dijakom pa pripada dodatna subvencija v višini 16,94 % cene malice tudi, če je ugotovljen odstotek povprečne plače nad 30 % do 55 % povprečne plače v Republiki Sloveniji.

Učenec ali dijak oziroma starši šoli plačajo prispevek za malico, če je pripadajoča subvencija nižja od cene malice.

Zakon o šolski prehrani določa poseben postopek za odločanje o pravici do subvencije. Zakon, ki ureja splošni upravni postopek, se smiselno uporablja le za vprašanja, ki se nanašajo na jezik v postopku, pregledovanje in prepisovanje spisov, popravo napak in izločitev uradnih oseb.

Šola zaradi izpeljave potrebnih dejavnosti glede šolske prehrane prijave na subvencionirano malico zbira praviloma junija za naslednje šolsko leto. Ravnatelj o pravici do dodatne subvencije za vloge oddane v juniju in juliju odloči s sklepom najkasneje do 31. avgusta. Prijava oziroma vloga za dodatno subvencijo se lahko odda tudi kadarkoli kasneje. Ravnatelj o pravici do dodatne subvencije za te vloge izda sklepe najkasneje v 30 dneh od prejema popolne vloge. Zoper sklep je dovoljena pritožba v osmih dneh. Če se pritožbi ugodi, ravnatelj v sedmih dneh izda nov sklep, sicer pritožbo odstopi v reševanje pritožbeni komisiji, ki mora odločiti o pritožbi najkasneje v sedmih dneh. Komisija je sestavljena iz dveh strokovnih delavcev šole in enega zunanjega člana. Imenuje jo svet šole na predlog ravnatelja. Mandat pritožbene komisije traja eno leto od 1. oktobra do 30. septembra naslednjega leta.

Zakon predvideva vzpostavitev centralne evidence učencev in dijakov, prijavljenih na subvencionirano malico, ki jo upravlja ministrstvo, pristojno za šolstvo. Šole v centralno evidenco vnašajo in obdelujejo osebne podatke za svoje učence oziroma dijake. Do vzpostavitve centralne evidence, vodijo evidence šole. Šola lahko drugemu vzgojni-izobraževalnemu zavodu oziroma zunanjemu izvajalcu, če je to potrebno za evidentiranje prevzema malic, posreduje le imena in priimke prijavljenih učencev oziroma dijakov. Evidenca se hrani 5 let.

Ministrstvo, pristojno za šolstvo šolam izplačuje sredstva na podlagi zahtevkov. Sredstva za malice dijakov na praktičnem usposabljanju z delom v višini cene malice šola nakaže delodajalcu podlagi zahtevka. Podatki iz zahtevkov skupaj s podatki iz evidence so podlaga za ugotavljanje namenske porabe proračunskih sredstev. Ministrstvo, pristojno za šolstvo v tem okviru izvaja finančni nadzor, nadzor nad izvajanjem določb zakona izvaja inšpektorat, pristojen za šolstvo, v okviru svojih pristojnosti pa tudi drugi pristojni organi nadzora.

Zakon določa plačilo globe za nekatere prekrške. Z globo se kaznuje šola in njeno odgovorno osebo, če ne organizira malice, če dopušča, da pravico do subvencionirane prehrane koristi oseba, ki ni upravičenec, če izda sklep o dodelitvi dodatne subvencije učencu oziroma dijaku, ki mu ne pripada, če ne vodi predpisane evidence oziroma če v zahtevku za izplačilo sredstev navaja neresnične podatke. Globa je predpisana tudi za starše, če ne plačajo prispevka za šolsko prehrano oziroma če v roku sedmih dni šoli ne sporočijo sprememb osebnih podatkov iz evidence.

ZAKON O ŠOLSKE PREHRANI

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

(1) Ta zakon ureja organizacijo šolske prehrane za učence in dijake, subvencioniranje malice, pravico učencev in dijakov do subvencionirane malice, višino subvencije, pogoje in postopek za dodeljevanje subvencije ter nadzor nad izvajanjem tega zakona.

2. člen (uporaba zakona)

(1) Ta zakon se uporablja za osnovne in srednje šole, za osnovne in srednje šole v okviru zavodov za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami ter za osnovne šole v okviru organizacij za izobraževanje odraslih v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju: šole).

(2) Določbe četrtega odstavka 4. člena ter 27. in 28. člena tega zakona se smiselno uporabljajo v vrtcih, zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, domovih za učence, dijaških domovih ter v Centru šolskih in obšolskih dejavnosti.

3. člen (cilji)

(1) Cilji tega zakona so, da se:

- z zagotavljanjem kakovostne in subvencionirane šolske prehrane vpliva na optimalni razvoj učencev in dijakov, na razvijanje zavesti o zdravi prehrani in kulturi prehranjevanja, na vzgajanje in izobraževanje za odgovoren odnos do sebe, svojega zdravja in okolja ter omogoči učencem in dijakom dostopnost do šolske prehrane;
- učencem in dijakom iz socialno manj vzpodbudnih okolij zagotavljajo enake možnosti pri doseganju ciljev iz prejšnje alineje.

II. ORGANIZACIJA ŠOLSKE PREHRANE

4. člen (šolska prehrana)

(1) Šolska prehrana po tem zakonu pomeni organizirano prehrano učencev in dijakov v dneh, ko poteka pouk in je potrebna za izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti.

(2) Šolska prehrana obsega zajtrk, malico in kosilo.

(3) Šola za vse učence oziroma dijake obvezno organizira malico.

(4) Pri organizaciji šolske prehrane se upoštevajo smernice za prehranjevanje v vzgojno-izobraževalnih zavodih. Smernice sprejme Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje in vsebujejo:

- cilje, načela in vzgojno-izobraževalne dejavnosti, povezane s šolsko prehrano ter

- strokovne usmeritve in navodila, ki opredeljujejo merila za načrtovanje sestave, količine in kakovosti šolske prehrane ter časovni okvir za njeno izvedbo, in jih pripravi organ, ki ga pooblasti ministrstvo, pristojno za zdravje.

5. člen (organizacija)

- (1) Šolsko prehrano organizirajo šole tako, da izvedejo nabavo živil, pripravo, razdeljevanje obrokov, vodijo potrebne evidence, izvajajo vzgojno-izobraževalne dejavnosti, povezane s prehrano in drugo.
- (2) Ravnatelj oziroma direktor (v nadaljevanju: ravnatelj) imenuje skupino za prehrano do 1. oktobra vsako šolsko leto, njen mandat pa traja do 30. septembra naslednjega leta. Skupina za prehrano daje mnenja in predloge pri organizaciji šolske prehrane. Člani skupine so predstavniki delavcev šole, staršev, skrbnikov in drugih oseb, pri katerih so posamezni učenci oziroma dijaki v oskrbi (v nadaljevanju: starši) ter učencev oziroma dijakov.
- (3) Šola ima pravico, da na podlagi dogovora nabavo, pripravo in/ali razdeljevanje obrokov prenese na drug vzgojno-izobraževalni zavod.
- (4) Izjemoma lahko šola nabavo, pripravo in razdeljevanje obrokov s pogodbo prenese na zunanjega izvajalca.
- (5) Zunanji izvajalci iz prejšnjega odstavka so drugi javni zavodi, izjemoma pa tudi pravne osebe zasebnega značaja. Pred uvedbo postopka za izbiro zunanjega izvajalca mora šola pridobiti soglasje ustanovitelja, pred izborom zunanjega izvajalca pa mnenje skupine za prehrano.

6. člen (dijaki na praktičnem usposabljanju)

- (1) Za dijake na praktičnem usposabljanju zagotovi malico delodajalec na način kot za zaposlene.
- (2) Določila o zagotavljanju malice so obvezni sestavni del učne pogodbe.

7. člen (pravila šolske prehrane)

- (1) Šola s pravili šolske prehrane opredeli natančnejše postopke, ki zagotavljajo evidentiranje, nadzor nad koriščenjem obrokov, določi čas in način odjave posameznega obroka, ravnanje z neprevretimi obroki, sestavo in število članov skupine za prehrano, načine seznanitve učencev oziroma dijakov in staršev ter dejavnosti, s katerimi bo vzpodbujala kulturo prehranjevanja.
- (2) Predlog pravil šolske prehrane pripravi ravnatelj v sodelovanju s skupino za prehrano. Pravila sprejme svet šole, ki si predhodno pridobi mnenje sveta staršev in učiteljskega zbora.

8. člen (prijava na šolsko prehrano)

- (1) Dijak oziroma njegovi starši ter starši učencev in otrok, vpisanih v 1. razred osnovne šole, praviloma v mesecu juniju za prihodnje šolsko leto šoli oddajo pisno prijavo na šolsko prehrano. Oddajo jo lahko tudi kadarkoli med šolskim letom.
- (2) Učenec, ki se vpisuje v 1. letnik srednje šole oziroma njegovi starši, šoli oddajo pisno prijavo na šolsko prehrano ob vpisu.
- (3) Prijavo lahko kadarkoli pisno prekličejo.

9. člen
(odjava posameznih obrokov)

- (1) Posamezni obrok šolske prehrane se lahko odjavi.
- (2) Starši lahko prenesejo obveznost odjave posameznega obroka na dijaka.
- (3) Posamezni obrok za učenca oziroma dijaka, ki je odsoten od pouka zaradi sodelovanja pri športnih, kulturnih in drugih tekmovanjih ter srečanjih, na katerih sodeluje v imenu šole, odjavi šola.
- (4) Posamezni obrok je pravočasno objavljen, če se ga odjavi vsaj en delovni dan prej, in sicer do ure, ki jo določi šola s pravili šolske prehrane.

10. člen
(obveznosti)

- (1) S prijavo na šolsko prehrano nastopi dolžnost učenca ali dijaka oziroma staršev, da bo:
- spoštoval pravila šolske prehrane,
 - plačal prispevek za šolsko prehrano,
 - pravočasno odjavil posamezni obrok skladno s pravili šolske prehrane,
 - plačal polno ceno obroka, če obroka ni pravočasno odjavil,
 - šoli v 7 dneh sporočil vsako spremembo podatkov iz tretjega odstavka 25. člena tega zakona.

11. člen
(seznanitev učencev, dijakov in staršev)

- (1) Šola seznanja učence oziroma dijake in starše o organizaciji šolske prehrane, pravilih šolske prehrane, njihovih obveznostih iz 10. člena tega zakona, subvencioniranju malice ter načinu in postopku uveljavljanja subvencije.

12. člen
(neprevzeti obroki)

- (1) Obroke, ki niso bili pravočasno objavljeni in jih učenci oziroma dijaki v predvidenem času niso prevzeli, šola brezplačno odstopi drugim učencem oziroma dijakom, lahko pa tudi humanitarnim organizacijam, ki so vpisane v razvid humanitarnih organizacij.

III. SUBVENCIONIRANJE ŠOLSKE MALICE

13. člen
(zagotavljanje sredstev)

- (1) Iz državnega proračuna se zagotavljajo sredstva za subvencioniranje (v nadaljevanju: subvencija) ene malice dnevno na učenca oziroma dijaka.
- (2) Subvencija obsega splošno subvencijo, ki je namenjena doseganju ciljev iz 1. alineje 3. člena tega zakona, in dodatno subvencijo, ki je namenjena učencem in dijakom iz socialno manj vzpodbudnih okolij.
- (3) Iz državnega proračuna se šolam zagotavljajo tudi sredstva za organizacijo šolske prehrane ter pripravo malice.

14. člen
(upravičenci)

- (1) Upravičenci do subvencije so učenci in dijaki, ki se redno izobražujejo in dijaki, ki se izredno izobražujejo in niso zaposleni oziroma nimajo statusa brezposelnega.
- (2) Upravičenci do subvencije so tudi dijaki na praktičnem usposabljanju pri delodajalcih, ki jim kolektivna pogodba ne daje pravice do prehrane med delom.
- (3) Učenci in dijaki imajo pravico do subvencije za vsak dan prisotnosti pri pouku v skladu s šolskim koledarjem, dijaki na praktičnem usposabljanju pri delodajalcih pa za vsak dan prisotnosti na praktičnem usposabljanju z delom.
- (5) Ne glede na prejšnji odstavek tega člena ima učenec oziroma dijak, ki se zaradi bolezni oziroma izrednih okoliščin ne more pravočasno odjaviti oziroma prevzeti obroka, pravico do subvencije za prvi dan odsotnosti.
- (6) Ne glede na določila prvega in tretjega odstavka tega člena učenci, ki so nameščeni v zavode za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami oziroma v domove za učence, nimajo pravice do subvencije.
- (7) Ne glede na določila prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena dijaki, ki so nameščeni v zavode za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami in v njihovem okviru obiskujejo srednjo šolo, nimajo pravice do subvencije.
- (7) Pravica ni prenosljiva.

15. člen
(cena subvencionirane malice)

- (1) Cena subvencionirane malice v osnovni šoli in cena subvencionirane malice v srednji šoli je cena, po kateri šola zagotavlja malico učencem in dijakom. Ceno subvencionirane malice (v nadaljevanju: cena malice) določi s sklepom minister, pristojen za šolstvo (v nadaljevanju: minister), praviloma pred začetkom vsakega šolskega leta.

16. člen
(višina subvencije)

- (1) Vsem učencem in dijakom iz 14. člena tega zakona pripada splošna subvencija v višini 66,12 % cene malice.
- (2) Učenci in dijaki, ki zaradi socialnega položaja ne zmorejo v celoti plačati prispevka za malico, lahko uveljavljajo dodatno subvencijo. Pri ugotavljanju upravičenosti do dodatne subvencije se upošteva dohodek na družinskega člana, izražen v odstotku povprečne plače v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju: povprečna plača), ugotovljen v odločbi za dodelitev pravice do otroškega dodatka, ki velja v trenutku oddaje vloge za dodatno subvencijo.
- (3) Višina dodatne subvencije se določi na naslednji način:

Odstotek povprečne plače	Višina dodatne subvencije v odstotku od cene malice	
	Učenec	Dijak
do 30 %	33,88 %	33,88 %
nad 30 % do 55 %	-	16,94 %

- (4) Ne glede na določila drugega in tretjega odstavka tega člena dijakom, ki so nameščeni v zavode za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami in obiskujejo srednjo šolo izven zavoda, pripada le splošna subvencija.
- (5) Ne glede na določila drugega in tretjega odstavka tega člena učencem in dijakom, ki so v rejništvu, ter učencem in dijakom prosilcem za azil, pripada dodatna subvencija v višini 33,88 % cene malice.

17. člen
(prispevek za malico)

- (1) Učenec ali dijak oziroma starši šoli plačajo prispevek za malico, če je pripadajoča subvencija nižja od cene malice.
- (2) Prispevek določi šola tako, da od cene malice odšteje splošno subvencijo in pripadajočo dodatno subvencijo.
- (3) Učenec oziroma dijak ne more zahtevati obroka samo v višini pripadajoče subvencije, razen v primeru, ko mu je določena subvencija v višini, ki je enaka višini cene malice.

IV. POSTOPEK DODELJEVANJA SUBVENCIJE

18. člen
(uporaba zakona o splošnem upravnem postopku)

- (1) Za odločanje o pravicah in obveznostih po tem zakonu se določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, ne uporabljajo, razen če s tem zakonom ni drugače določeno.
- (2) Za vprašanja, ki se nanašajo na jezik v postopku, pregledovanje in prepisovanje spisov, popravilo napak in izločitev uradnih oseb, se smiselno uporabljajo določila zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

19. člen
(uveljavljanje pravice do splošne subvencije)

- (1) Učencu oziroma dijaku na podlagi prijave na subvencionirano malico pripada splošna subvencija. Če je prijava oddana pred začetkom šolskega leta, mu splošna subvencija pripada od prvega šolskega dne dalje, sicer pa od naslednjega dne po oddaji prijave.
- (2) Prijava na malico se vloži na obrazcu, ki je priloga tega zakona.

20. člen
(uveljavljanje pravice do dodatne subvencije)

- (1) Učenec ali dijak oziroma starši uveljavljajo pravico do dodatne subvencije z vlogo, ki je sestavni del obrazca iz drugega odstavka prejšnjega člena. Če je učenec oziroma dijak že prijavljen na malico, lahko uveljavlja pravico za dodatno subvencijo tudi kasneje.
- (2) Šola na podlagi vloge preveri, ali so izpolnjeni pogoji za pridobitev pravice do dodatne subvencije.
- (3) Če učenec ali dijak oziroma starši podatkov za ugotovitev upravičenosti do subvencije ne posredujejo šoli oziroma če šola dvomi o resničnosti navedenih podatkov, jih pridobi pri organu, pristojnem za socialno delo, ki je te podatke dolžan posredovati prednostno in brezplačno.
- (4) O pravici do dodatne subvencije odloči ravnatelj s sklepom. Sklep je potrebno izdati najkasneje v 30 dneh od prejema popolne vloge oziroma do 31. avgusta za vloge oddane v mesecu juniju in juliju za naslednje šolsko leto.

21. člen
(vsebina sklepa)

- (1) Sklep mora imeti uvod, izrek, obrazložitev, pravni pouk ter številko, datum, podpis ravnatelja in pečat šole, ki ga je izdala.
- (2) Uvod sklepa obsega naziv šole, ki ga je izdala, ime in priimek učenca oziroma dijaka ter označbo zadeve.
- (3) Izrek vsebuje ime in priimek učenca oziroma dijaka, razred oziroma letnik izobraževalnega programa ter odločitev o pravici do dodatne subvencije. Če se vloži ugotovi, izrek vsebuje tudi višino dodatne subvencije, navedbo šolskega leta ter datuma, od kdaj je učenec oziroma dijak upravičen do dodatne subvencije.
- (4) Obrazložitev sklepa je potrebna le takrat, ko se pravici do dodatne subvencije ne ugotovi. Obrazložitev vsebuje podatke iz vloge ter ugotovitve šole o podatkih za ugotavljanje upravičenosti do dodatne subvencije.
- (5) Pravni pouk obsega pouk o pravici do pravnega sredstva, roku in načinu vložitve ter navedbo šole, pri kateri se pravno sredstvo vložiti.

22. člen
(pritožba)

- (1) Zoper sklep je dovoljena pritožba, ki se vložiti na šoli v 8 dneh.
- (2) Po prejemu pritožbe lahko ravnatelj na podlagi navedb v pritožbi in dodatnih poizvedb svojo odločitev spremeni najkasneje v 7 dneh. Če ravnatelj svoje odločitve ne spremeni, odstopi pritožbo v reševanje pritožbeni komisiji.
- (3) Pritožbena komisija je dolžna najkasneje v 7 dneh odločiti o pritožbi.
- (4) Pritožbena komisija je sestavljena iz dveh strokovnih delavcev šole in enega zunanjega člana. Imenuje jo svet šole na predlog ravnatelja. Mandat pritožbene komisije traja eno leto od 1. oktobra do 30. septembra naslednjega leta. Ista oseba je lahko za člana komisije imenovana večkrat.

23. člen
(vročanje)

- (1) Odločitve šole ter druge listine v postopku priznavanja pravice do subvencije po tem zakonu se vročajo po pošti z navadno poštno pošiljko. Šteje se, da je pošiljka vročena naslovniku peti dan od odprave na pošto.

24. člen
(nastop pravice do dodatne subvencije)

- (1) Učencu oziroma dijaku, ki uveljavlja pravico do dodatne subvencije pred začetkom šolskega leta in se njegovi vloži ugotovi, pripada dodatna subvencija od prvega šolskega dne dalje, sicer pa od naslednjega dne, ko šola prejme vlogo za dodatno subvencijo.

25. člen
(evidenca)

- (1) Evidenco učencev in dijakov, prijavljenih na subvencionirano malico vzpostavi, vodi, vzdržuje in nadzoruje ministrstvo, pristojno za šolstvo (v nadaljevanju: ministrstvo) kot upravljavec centralne evidence.
- (2) Evidenca iz prvega odstavka tega člena obsega podatke o otroku, vpisanem v 1. razred osnovne šole, učencu oziroma dijaku: ime in priimek, EMŠO, razred oziroma letnik izobraževalnega programa,

naslov, dohodek na družinskega člana, izražen v odstotku povprečne plače, če je bila podana vloga za dodatno subvencijo, višina subvencije, podlaga za upravičenost do dodatne subvencije, datum in številko sklepa o pravici do dodatne subvencije, datum nastopa pravice do subvencije, število in datum prevzetih in objavljenih malic, ime in priimek ter naslov staršev.

(3) Šola v centralno evidenco vnaša in obdeluje osebne podatke učencev in dijakov, prijavljenih na subvencionirano malico.

(4) Podatke o prevzetih malicah dijaka na praktičnem usposabljanju posreduje srednji šoli delodajalec.

(5) Šola lahko v postopku za določitev dodatne subvencije organu, pristojnem za socialno delo posreduje naslednje podatke: ime in priimek, EMŠO učenca oziroma dijaka.

(6) Šola lahko drugemu vzgojni-izobraževalnemu zavodu oziroma zunanjemu izvajalcu za evidentiranje prevzema malic posreduje ime in priimek prijavljenih učencev oziroma dijakov.

(7) Podatki iz evidence po tem členu se zbirajo, obdelujejo, shranjujejo za potrebe izvrševanja tega zakona in se varujejo v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

(8) Pri izdelavi statističnih analiz se smejo podatki uporabljati tako, da identiteta učencev, dijakov in staršev ni razvidna.

(9) Evidenca iz prvega odstavka tega člena se hrani 5 let.

(10) Minister lahko predpiše način vodenja evidence iz tega člena.

26. člen (izplačilo sredstev)

(1) Ministrstvo šoli nakaže ustrezen znesek subvencije na podlagi zahtevka šole za pretekli mesec. Zahtevek mora glede na splošno in dodatno subvencijo vsebovati število:

- prijavljenih učencev in dijakov,
- prevzetih malic,
- objavljenih malic.

(2) Šola ministrstvu posreduje zahtevek iz prejšnjega odstavka najkasneje do 10. dneva v mesecu za pretekli mesec.

(3) Šola delodajalcu na podlagi zahtevka nakaže sredstva za prevzete malice dijakov na praktičnem usposabljanju z delom v višini cene malice iz 15. člena tega zakona. Delodajalec pošlje šoli zahtevek najkasneje do 5. dneva v mesecu za pretekli mesec. Zahtevek mora za vsakega dijaka vsebovati število prevzetih obrokov.

V. SPREMLJANJE IN NADZOR

27. člen (notranje spremljanje)

(1) Šola v sodelovanju s skupino za prehrano med šolskim letom vsaj enkrat preveri stopnjo zadovoljstva učencev oziroma dijakov in staršev s šolsko prehrano in izvajanje dejavnosti, s katerimi vzpodbuja kulturo prehranjevanja.

28. člen (strokovno spremljanje)

(1) Strokovno spremljanje jedilnikov in upoštevanja strokovnih usmeritev iz druge alineje četrtega odstavka 4. člena tega zakona izvajajo pristojne strokovne organizacije, ki jih za to pooblasti ministrstvo, pristojno za zdravje.

29. člen
(notranji nadzor)

(1) Ravnatelj je dolžan preverjati izpolnjevanje pogodbenih dolžnosti zunanjega izvajalca oziroma drugega vzgojno-izobraževalnega zavoda. Na ugotovljena odstopanja mora ravnatelj pisno opozoriti in zahtevati njihovo odpravo. Če se odstopanja kljub opozorilu ne odpravijo v roku, ki je določen s pogodbo, lahko šola pogodbo razdre.

30. člen
(zunanji nadzor)

(1) Nadzor nad izvajanjem določb tega zakona izvaja inšpektorat, pristojen za šolstvo, ministrstvo v okviru finančnega nadzora in drugi pristojni organi nadzora.

VI. KAZENSKÉ DOLOČBE

31. člen
(globa za prekrške)

(1) Z globo od 1000 do 2000 eurov se za prekršek kaznuje šola in z globo od 500 do 1000 eurov odgovorno osebo šole, če:

- ne organizira malice (4. člen tega zakona);
- pravico do subvencionirane prehrane koristi oseba, ki ni upravičenec po 14. členu tega zakona (14. člen);
- izda sklep o dodelitvi dodatne subvencije učencu oziroma dijaku, ki mu ne pripada (20. člen);
- ne vodi predpisane evidence skladno s tem zakonom (25. člen).

(2) Z globo od 100 do 200 eurov se za prekršek kaznuje starše, če:

- ne plačajo prispevka za šolsko prehrano (10. člen),
- v roku, določenem v 10. členu tega zakona, šoli ne sporočijo sprememb podatkov, vsebovanih v evidenci iz 25. člena tega zakona (10. člen).

VII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

32. člen
(zagotavljanje sredstev srednjim šolam)

(1) Ne glede na določbe tretjega odstavka 13. člena tega zakona se srednjim šolam do določitve meril za opravljanje del v zvezi z organizacijo šolske prehrane zagotavljajo sredstva iz navedenega odstavka v okviru obsega sredstev za subvencijo in sredstev za plačilo stroškov organiziranja malice v višini cene malice v srednji šoli pomnožene z 1,24 za vsakega dijaka letno.

33. člen
(cena malice na dan uveljavitve zakona)

(1) Ne glede na določbe prvega odstavka 15. člena tega zakona znaša cena malice z dnem uveljavitve tega zakona v osnovni šoli 0,80 eura in v srednji šoli 2,42 eura.

34. člen
(smernice za prehranjevanje v vzgojno-izobraževalnih zavodih)

(1) Smernice za prehranjevanje v vzgojno-izobraževalnih zavodih v skladu s četrtem odstavkom 4. člena tega zakona sprejme Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje do 31. avgusta 2010.

35. člen
(predpisi, ki prenehajo veljati)

(1) Z uveljavitvijo tega zakona preneha veljati Zakon o subvencioniranju dijaške prehrane (Uradni list RS, št. 45/08), ki se uporablja do 31. avgusta 2010.

(2) Z uveljavitvijo tega zakona prenehata veljati Pravilnik o subvencioniranju dijaške prehrane – dnevnega toplega obroka (Uradni list RS, št. 62/08) in Pravilnik o subvencioniranju šolske prehrane učencev v osnovnih šolah (Uradni list RS, št. 34/04 in 70/08), uporabljata pa se do 31. avgusta 2010.

36. člen
(prenehanje veljavnosti)

(1) V 60. a členu Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo in 102/07) se črta beseda »prehrana« in vejica.

(2) Postopke v zvezi s subvencioniranjem šolske prehrane učencev, ki so bili uvedeni pred uporabo tega zakona, osnovne šole zaključijo v skladu z dosedanjimi predpisi.

37. člen
(vzpostavitev evidence)

(1) Do vzpostavitve centralne evidence iz prvega odstavka 25. člena tega zakona vodijo evidence šole. Za izvajanje z zakonom določenih nalog šole podatke iz evidenc na podlagi zahteve posredujejo ministrstvu.

38. člen
(skupina za prehrano in sprejem pravil šolske prehrane)

(1) Ne glede na določbe drugega odstavka 5. člena tega zakona ravnatelj imenuje skupino za prehrano do 15. aprila 2010. Njen mandat traja do 1. oktobra 2011.

(2) Ne glede na določbe prvega odstavka 7. člena tega zakona ima skupina za prehrano 5 članov, od katerih sta dva predstavnika delavcev šole, dva predstavnika staršev in en predstavnik učencev oziroma dijakov.

(3) Pravila šolske prehrane v skladu s tem zakonom sprejme svet šole do 1. junija 2010.

39. člen
(seznanitev)

(1) Šola seznaní starše otrok, ki so vpisani v 1. razred osnovne šole, učence, dijake in starše o organizaciji šolske prehrane v skladu z 11. členom tega zakona do 15. junija 2010.

(2) Učence, ki se vpisujejo v 1. letnik srednje šole, in njihove starše srednja šola seznaní o organizaciji šolske prehrane ob vpisu v izobraževalni program za šolsko leto 2010/11.

40. člen
(imenovanje pritožbene komisije)

(1) Ne glede na določbe četrtega odstavka 22. člena tega zakona svet šole imenuje pritožbeno komisijo do 1. junija 2010. Njen mandat traja do 1. oktobra 2011.

41. člen
(pogodbena razmerja)

(1) Vsa pogodbena razmerja, ki so jih sklenile šole za potrebe zagotavljanja šolske prehrane pred uveljavitvijo tega zakona, prenehajo veljati v skladu s pogodbenimi določili.

42. člen
(veljavnost zakona)

(1) Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne s šolskim letom 2010/2011. Vsi postopki po tem zakonu, ki so nujni za uresničitev tega zakona, se izvajajo od uveljavitve tega zakona.

PRIJAVA UČENCA/DIJAKA NA SUBVENCIONIRANO MALICO		Ime in sedež šole	
PODATKI O VLAGATELJU		☐ mati ☐ oče ☐ druga oseba	
Ime in priimek		Naslov	
PODATKI O UČENCU/DIJAKU			
Ime in priimek		Naslov	
EMŠO		Razred/letnik	Izobraževalni program

PRIJAVLJAM
učenca/dijaka na subvencionirano malico za šolsko leto 20__ / __ od _____ dalje.

Spodnjo rubriko se izpolni le za dijaka

SOGLAŠAM,
 NE SOGLAŠAM,
 da se dijak lahko od posameznih obrokov odjavlja sam.

VLOGA ZA DODATNO SUBVENCIO

Uveljavljam pravico do dodatne subvencije, ker je:

v odločbi o otroškem dodatku ugotovljena višina dohodka na družinskega člana _____ % povprečne plače v Republiki Sloveniji;

učenec/dijak v rejništvu;

učenec/dijak prosilec za azil.

Izjavljam, da sem seznanjen:

- z organizacijo šolske prehrane na šoli in s pravili šolske prehrane,
 - z določbo 10. člena Zakona o šolski prehrani, ki določa, da moram spoštovati pravila šolske prehrane, plačati prispevek za šolsko prehrano, pravočasno odjaviti posamezni obrok, plačati polno ceno obroka, če obrok ne bo pravočasno odjavljen ter šoli v 7 dneh sporočiti vsako spremembo podatkov, navedenih v prijavi,
 - s pravico do subvencioniranja malice ter načinom in postopkom uveljavljanja subvencije,
- ter da:
- so vsi podatki, ki sem jih navedel v vlogi resnični, točni in popolni,
 - za svojo izjavo prevzemam vso materialno in kazensko odgovornost.

Podpis učenca/dijaka: _____

Datum: _____

Podpis vlagatelja: _____

Navodila

1. V rubriko »PODATKI O VLAGATELJU« vlagatelj vpiše svoje ime in priimek ter naslov (ulica, hišna številka, kraj, poštna številka). Če je vlagatelj pravna oseba (npr: zavod za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, dom za učence, azilni dom, ...) se vpiše ime in sedež zavoda, obrazec pa v imenu vlagatelja podpiše odgovorna oseba in ga opremi s žigom.

2. Vlogo za dodatno subvencijo se izpolni, če želi vlagatelj to pravico uveljaviti. Vlagatelj ustrezno alinejo označi. Če označi prvo alinejo, vpiše tudi višino dohodka na družinskega člana iz odločbe o otroškem dodatku. Le-ta je izražen v odstotku povprečne plače v Republiki Sloveniji.

3. Če je vlagatelj že predhodno prijavil učenca oziroma dijaka na malico in pri tem ni uveljavljal pravice do dodatne subvencije, lahko kasneje za uveljavljanje pravice do dodatne subvencije izpolni nov obrazec, v katerem navede podatke o vlagatelju in učencu/dijaku ter izpolni rubriko »VLOGA ZA DODATNO SUBVENCIO«.

OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu

Zakon ureja organizacijo šolske prehrane za učence in dijake, subvencioniranje malice, določa učence in dijake, ki so upravičeni do subvencije za malico, višino subvencije, pogoje in postopek za dodeljevanje subvencije ter nadzor nad izvajanjem tega zakona.

K 2. členu

Zakon se uporablja v osnovnih in srednjih šolah, tudi tistih, ki so v okviru zavodov za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami ter v osnovnih šolah, ki delujejo v okviru organizacij za izobraževanje odraslih v Republiki Sloveniji. K upoštevanju smernic iz četrtega odstavka 4. člena pa zakon zavezuje tudi vrtnice, zavode za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, domove za učence, dijaške domove ter Center šolskih in obšolskih dejavnosti. V teh vzgojno-izobraževalnih zavodih se smiselno uporabljata tudi 27. in 28. člen tega zakona (notranje in strokovno spremljanje).

K 3. členu

Z organizirano šolsko prehrano se želi vplivati na optimalni razvoj učencev in dijakov. Poudarjena sta vzgoja in izobraževanje za odgovoren odnos do sebe, svojega zdravja in okolja. Z zagotavljanjem kakovostne šolske prehrane se želi razvijati zavest o zdravi prehrani in kulturi prehranjevanja. S subvencioniranjem se omogoča učencem in dijakom dostopnost do šolske prehrane, tistim iz socialno manj vzpodbudnih okolij pa se z dodatno subvencijo zagotavljajo enake možnosti.

K 4. členu

Člen opredeljuje šolsko prehrano, ki jo osnovne in srednje šole zagotavljajo učencem in dijakom v dneh, ko poteka pouk, in je potrebna za izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti. Šolska prehrana obsega zajtrk, malico in kosilo. Šola je dolžna organizirati za vse učence oziroma dijake malico. Pri organizaciji šolske prehrane morajo šole obvezno upoštevati smernice za prehranjevanje v vzgojno-izobraževalnih zavodih, ki jih sprejme Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje. Smernice opredeljujejo vzgojno-izobraževalni vidik šolske prehrane, ki obsega cilje, načela in vzgojno-izobraževalne dejavnosti, povezane s šolsko prehrano, kot tudi zdravstveni vidik šolske prehrane, ki v strokovnih usmeritvah in navodilih opredeljuje merila za načrtovanje sestave, količine in kakovosti šolske prehrane ter časovni okvir za njeno izvedbo. Strokovne usmeritve in navodila pripravi organ, ki ga pooblasti ministrstvo, pristojno za zdravje.

K 5. členu

Za organizacijo šolske prehrane so odgovorne šole. Organizacija šolske prehrane obsega nabavo živil, pripravo, razdeljevanje obrokov, vodenje evidenc, izvajanje vzgojno-izobraževalnih dejavnosti, povezanih s prehrano in drugo. Zakon določa, da mora na šoli delovati skupina za prehrano, ki daje mnenja in predloge pri organizaciji šolske prehrane. V skupino ravnatelj oziroma direktor imenuje predstavnike delavcev šole, staršev ter učencev oziroma dijakov.

Nabavo živil, pripravo in razdeljevanje obrokov lahko za posamezno šolo na podlagi dogovora opravi drug vzgojno-izobraževalni zavod (vrtec, druga šola, dijaški dom, ...). Izjemoma lahko te dejavnosti šola prenese tudi na zunanjega izvajalca, če drugače šolske prehrane ne more zagotoviti. Zunanji

izvajalci so lahko drugi javni zavodi (npr. domovi za starejše,...), izjemoma pa tudi pravne osebe zasebnega značaja. Pred začetkom postopka izbire zunanjega izvajalca si mora šola pridobiti soglasje ustanovitelja in mnenje skupine za prehrano. Z zunanjim izvajalcem, ki ga izbere v skladu z določili zakona, ki ureja javno naročanje, sklene pogodbo o opravljanju storitve.

K 6. členu

Člen določa, da za dijake na praktičnem usposabljanju zagotovi malico delodajalec, kar se obvezno opredeli v učni pogodbi. Malico zagotovi na enak način kot za zaposlene.

K 7. členu

Člen določa, da ravnatelj v sodelovanju s skupino za prehrano pripravi predlog pravil šolske prehrane. Pravila sprejme svet šole, ki si predhodno pridobi mnenje sveta staršev in učiteljskega zbora. V pravilih šolske prehrane se opredelijo natančnejši postopki, ki zagotavljajo evidentiranje, nadzor nad koriščenjem obrokov, določi se čas in način odjave posameznega obroka, ravnanje z neprevzetimi obroki, sestavo in število članov skupine za prehrano, načine seznanitve učencev oziroma dijakov in staršev ter dejavnosti, s katerimi bo šola vzpodbujala kulturo prehranjevanja.

K 8. členu

Učenca ali otroka, vpisanega v 1. razred, oziroma dijaka, ki se želi v šoli prehranjevati, se k šolski prehrani prijavi praviloma v mesecu juniju za prihodnje šolsko leto, saj tako lahko šola izpelje potrebne dejavnosti povezane z organizacijo šolske prehrane. Za učence, ki se vpisujejo v 1. letnik srednje šole se prijava odda ob vpisu. Prijava se lahko odda tudi kasneje med šolskim letom, kadarkoli pa se jo lahko prekliče.

K 9. členu

Posamezni obrok šolske prehrane se lahko odjavi. Posamezni obrok lahko odjavi tudi dijak, če starši to obveznost prenesejo nanj. Šola odjavi obroke za tiste učence oziroma dijake, ki jih ni pri pouku, ker v imenu šole sodelujejo pri športnih, kulturnih in drugih tekmovanjih ter srečanjih. Posamezni obrok je pravočasno objavljen, če je objavljen vsaj en delovni dan prej, in sicer do ure, ki jo določi šola s pravili šolske prehrane.

K 10. členu

Člen določa, da s prijavo na šolsko prehrano nastopi dolžnost učenca ali dijaka oziroma staršev, da bodo spoštovali pravila šolske prehrane, plačevali prispevek za šolsko prehrano, pravočasno objavili posamezni obrok, plačali polno ceno obroka, če obrok ni bil pravočasno objavljen in da bodo šoli v 7 dneh sporočili vsako spremembo podatkov iz tretjega odstavka 25. člena.

K 11. členu

Šola mora učence ali dijake oziroma starše seznaniti z organizacijo šolske prehrane, pravili šolske prehrane, ki jih je sprejel svet šole ter njihovimi obveznostmi iz 10. člena. Šola jih mora seznaniti tudi s subvencioniranjem malice ter z načinom in postopkom uveljavljanja pravice do subvencije.

K 12. členu

Obroke, ki so bili pripravljene in jih učenci oziroma dijaki v predvidenem času niso prevzeli, šola brezplačno ponudi drugim učencem oziroma dijakom. Šola pa se lahko dogovori tudi s humanitarnimi organizacijami (npr. Rdeči križ, Karitas, ipd.), da prevzamejo te obroke. Dogovori se lahko s humanitarnimi organizacijami, ki so vpisane v razvid humanitarnih organizacij, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za socialne zadeve.

K 13. členu

Iz državnega proračuna se zagotavljajo sredstva za subvencioniranje ene malice dnevno na učenca oziroma dijaka in za organizacijo šolske prehrane ter pripravo malice.

Subvencija obsega splošno subvencijo in dodatno subvencijo. Splošna subvencija je namenjena doseganju ciljev iz 1. alineje 3. člena zakona. Z dodatno subvencijo, ki je namenjena učencem in dijakom iz socialno manj vzpodbudnih okolij, se tem učencem oziroma dijakom zagotavljajo enake možnosti pri doseganju ciljev.

K 14. členu

Subvencija pripada vsem učencem oziroma dijakom, ki se redno izobražujejo. Pripada tudi dijakom, ki se izredno izobražujejo in niso zaposleni oziroma nimajo statusa brezposelnega. Splošna subvencija ne pripada učencem, ki so nameščeni v zavode za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami oziroma v domove za učence, ter dijakom, ki so nameščeni v zavode za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami in v njihovem okviru obiskujejo srednjo šolo.

Subvencija upravičencem pripada za vsak dan, ko so prisotni pri pouku, dijakom na praktičnem usposabljanju z delom pa za vsak dan prisotnosti le, če jim kolektivna pogodba ne daje pravice do prehrane med delom. Učencu oziroma dijakom, ki se zaradi bolezni oziroma izrednih okoliščin ni mogel pravočasno odjaviti oziroma prevzeti obroka, pripada subvencija za prvi dan odsotnosti. Pravica do subvencije ni prenosljiva.

K 15. členu

Ceno subvencionirane malice določi minister s sklepom, posebej za osnovno šolo in posebej za srednjo šolo. Šola je dolžna učencem oziroma dijakom zagotoviti malico v vrednosti te cene. Sklep o višini cene malice sprejme minister praviloma pred začetkom vsakega šolskega leta.

K 16. členu

Splošna subvencija v višini 66,12 % cene malice pripada vsem učencem oziroma dijakom. Učencem in dijakom pripada dodatna subvencija v višini 33,88 % cene malice, če je ugotovljen dohodek na družinskega člana, izražen v odstotku povprečne plače do 30 % povprečne plače v Republiki Sloveniji. Dijakom pa pripada dodatna subvencija v višini 16,94 % cene malice tudi, če je ugotovljen dohodek na družinskega člana, izražen v odstotku povprečne plače nad 30 % do 55 % povprečne plače v Republiki Sloveniji.

Učencem in dijakom, ki so v rejništvu, ter učencem in dijakom prosilcem za azil, ne glede na otroški dodatek pripada dodatna subvencija v višini 33,88 % cene malice. Dijakom, ki so nameščeni v zavode za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami in obiskujejo srednjo šolo izven zavoda, pripada le splošna subvencija.

K 17. členu

Učenec ali dijak oziroma starši šoli plačajo prispevek za malico, če je pripadajoča subvencija nižja od cene malice. Prispevek se določi tako, da od cene malice odšteje splošno in pripadajočo dodatno subvencijo. Če je subvencija, ki pripada učencu oziroma dijaku nižja od cene malice, učenec oziroma dijak ne more od šole zahtevati, da mu ponudi obrok v vrednosti subvencije.

K 18. členu

Zakon o šolski prehrani določa poseben postopek za odločanje o pravici do subvencije. Ta člen pa določa, da se zakon, ki ureja splošni upravni postopek, smiselno uporablja le za vprašanja, ki se nanašajo na jezik v postopku, pregledovanje in prepisovanje spisov, popravo napak in izločitev uradnih oseb.

K 19. členu

Splošna subvencija pripada učencem oziroma dijakom na podlagi prijave, ki se vloži na predpisanem obrazcu in je priloga tega zakona. Splošna subvencija pripada od prvega šolskega dne dalje učencem in dijakom, ki so prijavljeni pred začetkom šolskega leta, sicer pa od naslednjega dne po oddaji prijave.

K 20. členu

Člen določa, da se dodatna subvencija uveljavlja z vlogo, ki je sestavni del obrazca za prijavo na subvencionirano malico. Šola preveri, ali so izpolnjeni pogoji za pridobitev pravice do dodatne subvencije. Ravnatelj na podlagi navedb v vlogi s sklepom odloči, ali učencu oziroma dijaku pripada dodatna subvencija. Če učenec ali dijak oziroma starši podatkov za ugotovitev upravičenosti do subvencije šoli ne posredujejo oziroma če šola dvomi o resničnosti podatkov v vlogi, jih pridobi pri organu, pristojnem za socialno delo. Ta organ je dolžan podatke posredovati šoli brezplačno in prednostno, saj mora ravnatelj izdati sklep najkasneje v 30 dneh od prejema popolne vloge oziroma do 31. avgusta, če je bila vloga oddana v mesecu juniju in juliju za naslednje šolsko leto.

K 21. členu

Člen določa vsebino sklepa, s katerim ravnatelj odloči o dodatni subvenciji. Uvod sklepa obsega naziv šole, ki ga je izdala, ime in priimek učenca oziroma dijaka ter označbo zadeve. V izreku se navede ime in priimek učenca oziroma dijaka, razred oziroma letnik izobraževalnega programa ter odločitev o pravici do dodatne subvencije. Če se vlogi ugodi, izrek vsebuje tudi višino dodatne subvencije, navedbo šolskega leta ter datuma, od kdaj je učenec oziroma dijak upravičen do dodatne subvencije. Če se vlogi do dodatne subvencije ugodi, obrazložitev sklepa ni potrebna. Če pa se vlogi ne ugodi, je obvezna sestavina sklepa tudi obrazložitev, ki vsebuje podatke iz vloge ter ugotovitve šole o podatkih za ugotavljanje upravičenosti do dodatne subvencije. Vsak sklep mora vsebovati tudi pravni pouk o pravici do pravnega sredstva, roku in načinu vložitve pritožbe ter navedbo šole, pri kateri se le ta vloži.

K 22. členu

Pritožba zoper sklep se lahko vloži na šoli v 8 dneh. Ravnatelj na podlagi navedb v pritožbi in dodatnih poizvedb svojo odločitev lahko v 7 dneh spremeni. V nasprotnem primeru mora pritožbo odstopiti pritožbeni komisiji, ki je dolžna o njej odločiti najkasneje v 7 dneh. Komisija je sestavljena iz dveh strokovnih delavcev šole in enega zunanjega člana in jo na predlog ravnatelja imenuje svet šole.

Njen mandat traja eno leto in to od 1. oktobra tekočega leta do 30. septembra naslednjega leta. Isto osebo se lahko v komisijo imenuje večkrat.

K 23. členu

Šola sklepe ter druge listine v postopku priznavanja pravice do subvencije naslovniku vročajo z navadno poštno pošiljko. Šteje se, da je pošiljka vročena naslovniku peti dan od odprave na pošto.

K 24. členu

Dodatna subvencija pripada od prvega šolskega dne dalje učencu oziroma dijaku in se njegovi vlogi ugotovi, če je vlogo oddal pred začetkom šolskega leta. Sicer mu pripada dodatna subvencija od naslednjega dne, ko šola je šola prejela njegovo vlogo.

K 25. členu

Zakon predvideva vzpostavitev centralne evidence učencev in dijakov, prijavljenih na subvencionirano malico, ki jo upravlja ministrstvo, pristojno za šolstvo. Evidenca obsega podatke o otroku, vpisanem v 1. razred osnovne šole, učencu oziroma dijaku: ime in priimek, EMŠO, razred oziroma letnik izobraževalnega programa, naslov, dohodek na družinskega člana, izražen v odstotku povprečne plače, če je bila podana vloga za dodatno subvencijo, višina subvencije, podlaga za upravičenost do dodatne subvencije, datum in številko sklepa o pravici do dodatne subvencije, datum nastopa pravice do subvencije, število in datum prevzetih in objavljenih malic, ime in priimek ter naslov staršev. Šole v centralno evidenco vnašajo in obdelujejo osebne podatke za svoje učence oziroma dijake. Za dijake na praktičnem usposabljanju srednji šoli posreduje podatke o prevzetih malicah delodajalec. v postopku za določitev dodatne subvencije lahko šola organu, pristojnem za socialno delo posreduje ime in priimek ter EMŠO učenca oziroma dijaka. Šola lahko drugemu vzgojni-izobraževalnemu zavodu oziroma zunanjemu izvajalcu, če je to potrebno za evidentiranje prevzema malic, posreduje le imena in priimke prijavljenih učencev oziroma dijakov.

Pri zbiranju, obdelovanju, shranjevanju podatkov iz evidence se postopa v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov. Pri izdelavi statističnih analiz se smejo podatki uporabljati tako, da identiteta učencev, dijakov in staršev ni razvidna. Evidenca se hrani 5 let. Minister lahko predpiše način vodenja te evidence.

K 26. členu

Ministrstvo, pristojno za šolstvo šolam izplačuje sredstva na podlagi zahtevkov. Šole posredujejo zahtevek ministrstvu najkasneje do 10. dneva v mesecu za pretekli mesec. V zahtevku se navede število prijavljenih učencev in dijakov, število prevzetih malic in število objavljenih malic glede na višino subvencije, ki jim pripada.

Sredstva za malice dijakov na praktičnem usposabljanju z delom v višini cene malice šola nakaže delodajalcu podlagi zahtevka, ki mora za vsakega dijaka vsebovati število prevzetih obrokov. Delodajalec pošlje šoli zahtevek najkasneje do 5. dneva v mesecu za pretekli mesec.

K 27. členu

Najmanj enkrat v šolskem letu mora šola skupaj s skupino za prehrano preveriti zadovoljstvo učencev oziroma dijakov in njihovih staršev s šolsko prehrano ter tudi kako šola izvaja dejavnosti, s katerimi vzpodbuja kulturo prehranjevanja.

K 28. členu

Strokovne organizacije, ki jih pooblasti ministrstvo, pristojno za zdravje, opravljajo strokovno spremljavo. Spremljajo jedilnike in upoštevanje strokovnih usmeritev vezanih na zdravstveni vidik prehrane na šolah.

K 29. členu

Člen določa, da mora ravnatelj preverjati izpolnjevanje določb pogodbe sklenjene z zunanjim izvajalcem oziroma določb dogovora, sklenjenega z drugim vzgojno-izobraževalnim zavodom. Ravnatelj mora pisno opozoriti na ugotovljena odstopanja in zahtevati njihovo odpravo. Šola lahko pogodbo razdre, če se odstopanja kljub opozorilu ne odpravijo v roku, ki je določen s pogodbo.

K 30. členu

Nadzor nad izvajanjem določb tega zakona izvaja inšpektorat, pristojen za šolstvo, ministrstvo izvaja nadzor nad šolami v okviru finančnega nadzora, v okviru svojih pristojnosti pa izvajajo nadzor tudi drugi pristojni organi nadzora.

K 31. členu

Zakon določa plačilo globe za nekatere prekrške. Z globo se kaznuje šola in njeno odgovorno osebo, če ne organizira malice, če dopušča, da pravico do subvencionirane prehrane koristi oseba, ki ni upravičenec, če izda sklep o dodelitvi dodatne subvencije učencu oziroma dijaku, ki mu ne pripada, če ne vodi predpisane evidence oziroma če v zahtevku za izplačilo sredstev navaja neresnične podatke. Globa je predpisana tudi za starše, če ne plačajo prispevka za šolsko prehrano oziroma če v roku sedmih dni šoli ne sporočijo sprememb osebnih podatkov iz evidence.

K 32. členu

Prehodni režim omogoča, da se srednjim šolam do določitve meril za opravljanje del v zvezi z organizacijo šolske prehrane sredstva zagotavljajo v okviru sredstev za subvencijo, posebej pa se jim zagotavljajo še sredstva za organizacijo.

K 33. členu

Zakon določa, da ob uveljavitvi cena malice znaša za osnovne šole 0,80 evra in za srednje šole 2,42 evra.

K 34. členu

Člen določa, da mora Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje sprejeti smernice za prehranjevanje v vzgojno-izobraževalnih zavodih do 31. avgusta 2010.

K 35. členu

Člen ureja prenehanje veljavnosti zakona in dveh pravilnikov.

K 36. členu

S tem členom se spreminja 60. a člen Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo in 102/07), saj subvencioniranje malice ureja ta zakon. Člen omogoča, da se postopki v zvezi s subvencioniranjem šolske prehrane učencev, ki so bili uvedeni pred uporabo tega zakona, zaključijo v skladu z dosedanjimi predpisi.

K 37. členu

Prehodni režim omogoča, da do vzpostavitve centralne evidence prijavljenih učencev oziroma dijakov na malico, vodijo to evidenco šole, ki podatke ministrstvu posredujejo le na zahtevo.

K 38. členu

Člen določa imenovanje, sestavo, število članov in mandat skupine za prehrano ob prehodu na novo ureditev. Člen tudi določa rok za sprejem pravil šolske prehrane.

K 39. členu

Člen določa roke do katerih mora šola za seznaniti starše otrok, ki so vpisani v 1. razred osnovne šole, učence ter učence, ki se vpisujejo v 1. letnik srednje šole, dijake in starše o organizaciji šolske prehrane.

K 40. členu

Člen določa imenovanje in mandat pritožbene komisije ob prehodu na novo ureditev.

K 41. členu

Člen omogoča, da pogodbeni razmerja, ki so jih sklenile šole za potrebe zagotavljanja šolske prehrane pred uveljavitvijo tega zakona, prenehajo veljati v skladu s pogodbenimi določili.

K 42. členu

Člen ureja uveljavitev in uporabo novega zakona.